

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (wersja przekształcona)

(COM(2024) 60 final – 2024/0035 (COD))

(C/2024/6025)

Sprawozdawca: **Christian BÄUMLER**

Współsprawozdawczynie: **Diana INDŹOWA**

Doradca	Iwan KARAGJOZOW (doradca z ramienia współsprawozdawczynie – Grupa III)
Wniosek o konsultację	Rada, 24.4.2024 Komisja Europejska, 27.3.2024
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	25.6.2024
Data przyjęcia na sesji plenarnej	10.7.2024
Sesja plenarna nr	589
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	204/0/1

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) popiera strategię Komisji Europejskiej na rzecz skutecznego zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci. Celem tej strategii jest kryminalizacja wszelkich form takich czynów, także takich, które rozwój technologiczny umożliwia lub ułatwia.

1.2. EKES popiera zaproponowane we wniosku zobowiązanie państw członkowskich do ustanowienia organów krajowych, których zadaniem byłaby koordynacja działań w celu zapobiegania niegodziwemu traktowaniu w celach seksualnych i wykorzystywaniu seksualnemu dzieci oraz ich zwalczania, i domaga się stworzenia w każdym państwie członkowskim centralnego organu, który będzie odpowiedzialny za koordynację krajową i międzynarodową oraz szkolenia organów policji.

1.3. Komitet wzywa do ustanowienia wspólnych minimalnych norm dotyczących definicji przestępstw i wysokości kar.

1.4. EKES opowiada się za proponowanym rozszerzeniem definicji pojęcia „obraz”, aby skutecznie zwalczać niewłaściwe używanie sztucznej inteligencji przy tworzeniu środowisk rzeczywistości wirtualnej.

1.5. Komitet wzywa do kryminalizacji we wszystkich państwach członkowskich tzw. podręczników dla pedofilów (COM) i podejmowania z dziećmi kontaktów motywowanych zamiarem niegodziwego ich traktowania.

1.6. EKES popiera kryminalizację struktur w sieci darknet, które umożliwiają lub ułatwiają niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne.

1.7. Komitet popiera proponowane podwyższenie minimalnych kar i wydłużenie terminów przedawnienia, które powinny rozpocząć się dopiero po osiągnięciu przez ofiary pełnoletności.

- 1.8. EKES popiera obowiązkowe poddawanie przestępców ocenie ryzyka pod kątem ponownego popełnienia przestępstwa, a także związane z tą oceną interwencje, by takim czynem zapobiegać.
- 1.9. EKES popiera proponowany obowiązek zgłaszania w przypadku wystąpienia przesłanek wskazujących na niegodziwe traktowanie w celach seksualnych oraz obowiązek udzielania informacji pracownikom tych instytucji i organizacji, które mają kontakt z dziećmi.
- 1.10. Komitet popiera zamiar Komisji, by wzmocnić pozycję ofiar niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania dzieci, m.in. poprzez zwiększenie możliwości dochodzenia odszkodowania. Terapie dla pokrzywdzonych powinny być oferowane nieodpłatnie.
- 1.11. EKES apeluje, by ci rodzice, wychowawcy, nauczyciele i pracownicy organizacji zajmujących się ochroną dzieci, którzy mają kontakt z pornografią dziecięcą w ramach wykonywania swoich zadań, nie byli ścigani karnie. Pracownicy organów ścigania i osoby, które mają kontakt z dziećmi, powinni przechodzić ustawiczne szkolenie, aby móc wypełniać swoje zadania.
- 1.12. Komitet postuluje wyraźne uregulowanie międzynarodowej wymiany danych dotyczących niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz zwiększenie możliwości gromadzenia danych we wszystkich państwach członkowskich wraz z utworzeniem unijnego centrum badawczego.
- 1.13. EKES domaga się, że by szybkie i pełne wdrożenie strategii na rzecz zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci było monitorowane przez UE za pośrednictwem paneli ekspertów.
- 1.14. EKES wzywa, by społeczeństwo obywatelskie włączyć zarówno w walkę z niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych i z wykorzystywaniem seksualnym dzieci, jak i w zapobieganie tym procederom oraz wspieranie ofiar.
- 1.15. EKES zwraca uwagę na dzieci z niepełnosprawnościami – grupę szczególnie podatną na zagrożenia. Dzieci z niepełnosprawnościami mogą łatwo paść ofiarą niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego, a także cyberprzestępczości. W przypadku dzieci z niepełnosprawnością umysłową, w tym niepełnosprawnością intelektualną i psychospołeczną, oraz tych, które są bardziej wystawione na różne zagrożenia i przebywają w placówkach, ryzyko jest jeszcze większe. EKES apeluje, by zapewniono gęstą sieć kontroli i system zgłoszeń alarmowych, aby przeciwdziałać tym zagrożeniom.
- 1.16. EKES popiera jednolity system skutecznego mechanizmu monitorowania z możliwością wymiany dobrych praktyk, aby zapewniać bezpieczeństwo dzieciom i chronić je. Należy przy tym lepiej wykorzystywać zasoby i szkolenia, by właściwie reagować na zgłoszenia niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego muszą mieć odpowiednie przeszkolenie i trzeba je motywować do wdrażania praktyk chroniących dzieci przed ryzykowną aktywnością, ponieważ zwiększa to ich podatność na wykorzystywanie seksualne.

2. Kontekst wniosku

- 2.1. W 2004 r. przyjęto decyzję ramową Rady dotyczącą zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci i pornografii dziecięcej. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE⁽¹⁾ w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej zastąpiła decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW dotyczącą zwalczania seksualnego wykorzystywania dzieci w odniesieniu do odpowiedzialności karnej za umyślny dostęp do pornografii dziecięcej przy użyciu technologii informacyjno-komunikacyjnych. W 2016 r. w dwóch sprawozdaniach Komisji Europejskiej dokonano oceny zakresu, w jakim państwa członkowskie UE podjęły nowe działania w celu dostosowania się do dyrektywy, a następnie przedstawiono strategię UE w 2020 r.
- 2.2. W lipcu 2020 r. Komisja Europejska przedstawiła strategię UE na rzecz skuteczniejszej walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych. W strategii określono osiem inicjatyw mających na celu zapewnienie pełnego wdrożenia ram prawnych służących zwalczaniu niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci, a w razie potrzeby – dalszego rozwoju tych ram. Miała ona zarazem na celu wzmocnienie organów ścigania i wspomaganie wysiłków różnych zainteresowanych stron w odniesieniu do zapobiegania przestępstwom i prowadzenia dochodzeń oraz wsparcia ofiar i osób, które doświadczyły niegodziwego traktowania lub wykorzystania seksualnego.
- 2.3. W strategii uznano zwłaszcza potrzebę oceny, czy obecne ramy prawa karnego UE, a mianowicie dyrektywa 2011/93/UE w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, nadal spełniają swój cel, biorąc pod uwagę zmiany społeczne i technologiczne zachodzące w ostatnim dziesięcioleciu. Dyrektywa określa minimalne normy w zakresie zapobiegania tym szczególnie poważnym formom przestępczości i ich zwalczania, bowiem jej ofiarą padają dzieci, które mają prawo do szczególnej ochrony i opieki. W dyrektywie ustanowiono minimalne normy dotyczące określania przestępstw wykorzystywania seksualnego dzieci i sankcji za takie przestępstwa, a także minimalne normy dotyczące skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych i ścigania takich przestępstw, pomocy i wsparcia dla ofiar oraz zapobiegania niegodziwemu traktowaniu w celach seksualnych i wykorzystywaniu seksualnemu dzieci.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz.U. L 335 z 17.12.2011, s. 1).

2.4. W 2022 r. Komisja Europejska przeprowadziła ocenę wdrażania dyrektywy, w ramach której zbadała ewentualne luki legislacyjne, najlepsze praktyki i działania priorytetowe na szczeblu UE. Analiza pokazała, że jest co poprawić – podkreślono wieloznaczność niektórych definicji zawartych w dyrektywie oraz wyzwania związane prowadzeniem postępowań przygotowawczych i ściganiem sprawców. Zwrócono uwagę na niepokojący gwałtowny wzrost udostępniania w internecie materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych oraz większe możliwości ukrywania przez sprawców tożsamości, w szczególności w internecie, co pozwala im uniknąć postępowań przygotowawczych i ścigania. Podsumowując, w ocenie stwierdzono, że zarówno coraz większa obecność dzieci w internecie, jak i najnowsze osiągnięcia technologiczne stwarzają wyzwania dla organów ścigania, a jednocześnie umożliwiają nowe nadużycia, które nie są w pełni objęte obecną dyrektywą.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES popiera cel wniosku, którym jest zapewnienie, aby karane były wszelkie formy niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci, także te, które nowe technologie umożliwiają lub ułatwiają.

3.2. Komitet popiera cel wniosku, którym jest zadbanie o to, aby krajowe przepisy dotyczące prowadzenia postępowań przygotowawczych i ścigania umożliwiały skuteczną walkę z niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych i wykorzystywaniem seksualnym dzieci przez uwzględnienie najnowszych osiągnięć technologicznych.

3.3. EKES opowiada się za przewidzianą we wniosku poprawą zapobiegania niegodziwemu traktowaniu w celach seksualnych i wykorzystywaniu seksualnemu oraz skuteczniejszą pomocą ofiarom. Sądzi, że zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego ma decydujące znaczenie dla powodzenia tej strategii.

3.4. EKES pochwała starania, by wzmocnić pozycję ofiar i osób, które jako dzieci doświadczyły niegodziwego traktowania w celach seksualnych, poprzez ułatwienie im dochodzenia odszkodowania. Wniosek rozszerza ich prawa do odszkodowania o szkody powstałe w wyniku rozpowszechniania w internecie materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie.

3.5. EKES opowiada się za lepszą koordynacją zapobiegania niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczania w państwach członkowskich i na szczeblu krajowym, zgodnie z wnioskiem Komisji Europejskiej. Popiera propozycję, by zobowiązać państwa członkowskie do powołania krajowych organów odpowiedzialnych za tę koordynację. W każdym państwie członkowskim musi istnieć organ będący punktem kontaktowym do spraw współpracy międzynarodowej i koordynacji na szczeblu krajowym. Społeczeństwo obywatelskie musi uczestniczyć w koordynacji tych środków.

3.6. EKES zwraca uwagę, że wniosek ten udoskonala istniejące przepisy dyrektywy w ramach strategii UE z 2020 r. na rzecz skuteczniejszej walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych i uzupełnia ramy prawne usług cyfrowych.

3.7. EKES zauważa, że wniosek uzupełnia inne inicjatywy UE, które bezpośrednio lub pośrednio odnoszą się do wyzwań związanych z przestępstwami niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci. We wniosku należy wykorzystać ogólne unijne ramy ochrony praw ofiar wszystkich przestępstw, w tym Strategię UE w zakresie praw ofiar oraz wniosek dotyczący zmiany dyrektywy w sprawie praw ofiar. Niezwykle ważne jest, aby owa dyrektywa miała charakter horyzontalny i zastosowanie do wszystkich ofiar. Jak stwierdzono w opinii SOC/780, istotne jest zapewnienie ofiarom na tyle szerokiego zakresu praw, wsparcia i usług, by uwzględnić różnorodność ich sytuacji. Dyrektywa zawiera również szczegółowe przepisy wzmocniające prawa grup zmarginalizowanych.

3.8. EKES podkreśla, że w ostatniej dekadzie transgraniczny charakter przestępstw związanych z niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych dodatkowo przybrał na mocy. Coraz częściej używa się technologii online, które umożliwiają popełnianie takich przestępstw w wymiarze transgranicznym i nasilają ich oddziaływanie. Niezbędne są ustawiczne szkolenia zarówno dla pracowników organów ścigania, jak i dla wszystkich osób mających do czynienia z dziećmi. Taka oferta musi być również dostępna dla rodziców.

3.9. EKES podkreśla, że w całej UE zarówno skuteczne ściganie przestępców, jak i zapewnienie ochrony ofiar wymaga wspólnych minimalnych standardów dotyczących definiowania przestępstw i wysokości kar. Trzeba zwłaszcza dostosować na szczeblu UE definicje przestępstw, aby móc skutecznie zwalczać niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci.

3.10. EKES opowiada się za proponowanym rozszerzeniem definicji pojęcia „obraz”, aby skutecznie zwalczać niewłaściwe używanie sztucznej inteligencji przy tworzeniu środowisk rzeczywistości wirtualnej. We wniosku słusznie zauważono, że dostęp do materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych jest często pierwszym krokiem prowadzącym do dopuszczania się takiego czynu w rzeczywistości.

3.11. EKES opowiada się za jasnym stwierdzeniem we wniosku, że nagabywanie dzieci w celu ich niegodziwego traktowania w celach seksualnych w internecie musi podlegać karze we wszystkich państwach członkowskich.

3.12. Komitet opowiada się za kryminalizacją tzw. podręczników dla pedofili. Nie można tolerować zawartych w podręcznikach rad i opisów, jak dotrzeć do dzieci, by móc je niegodziwie wykorzystać, a jednocześnie uniknąć bycia pociągniętym do odpowiedzialności.

3.13. EKES popiera to, że we wniosku zajęto się rolą sieci darknet w tworzeniu grup przestępczych mających na celu niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci oraz rozpowszechnianie materiałów przedstawiających te praktyki. Struktury on-line, które to umożliwiają, muszą podlegać karze.

3.14. EKES opowiada się za proponowanym podwyższeniem minimalnych kar za niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci. Należy zadbać o to, by rodzice, wychowawcy, nauczyciele i pracownicy organizacji zajmujących się ochroną dzieci nie byli – w przypadku kontaktu z pornografią dziecięcą w kontekście wykonywania swoich zadań – celem działań organów ścigania.

3.15. Komitet popiera propozycję Komisji Europejskiej, aby przestępców seksualnych poddawać ocenie pod kątem potencjalnego ryzyka ponownego popełnienia przez nich przestępstw i powiązać ją z programami interwencji. Zarazem należy zapewnić dostęp do programów interwencji na zasadzie dobrowolności.

3.16. EKES docenia to, że we wniosku przewidziano środki, by zminimalizować ryzyko ponownego kontaktu przestępców seksualnych z dziećmi w miejscu pracy lub wolontariatu. Placówki lub organizacje, których działalność wiąże się z bliskim kontaktem z dziećmi, muszą zasięgać informacji o osobach, które chcą zaangażować w ich pracę. Z kolei państwa członkowskie muszą być zobowiązane do udzielania informacji.

3.17. EKES podziela zawarty we wniosku postulat, aby w przypadku przestępstw związanych z niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych i wykorzystywaniem seksualnym dzieci okres przedawnienia zaczął upływać dopiero z chwilą osiągnięcia pełnoletności przez ofiarę. Proponowane minimalne okresy przedawnienia są konieczne, aby umożliwić ofiarom dochodzenie sprawiedliwości. Często mija wiele lat, zanim osoby pokrzywdzone decydują się zgłosić te przestępstwa.

3.18. EKES popiera propozycję wprowadzenia obowiązku zgłaszania w przypadku przesłanek sugerujących niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych. Obowiązek zgłaszania gwarantuje pewność prawa, w szczególności wychowawczynom i wychowawcom oraz osobom zatrudnionym w służbie zdrowia.

3.19. Komitet zwraca uwagę, że unijne organy ścigania opierają się na współpracy z amerykańskim Krajowym Centrum ds. Zaginionych i Wykorzystywanych Dzieci (NCMEC), jeśli chodzi o ściganie niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego w internecie. EKES apeluje, aby w Unii Europejskiej stworzono porównywalne struktury i narzędzia do zabezpieczania – jako środków dowodowych – materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie w celach seksualnych w internecie, i podkreśla, że niezbędna jest konkretna podstawa prawna regulująca przekazywanie danych ze Stanów Zjednoczonych do UE.

3.20. EKES uważa, że szybkie i pełne wdrożenie strategii UE ma zasadnicze znaczenie dla zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci. Dlatego wdrażanie strategii w państwach członkowskich musi być monitorowane przez UE za pośrednictwem paneli ekspertów.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Wszystkie instrumenty na szczeblu Unii Europejskiej służą godności ludzkiej i najlepszemu interesowi dziecka i są to wartości podstawowe, które wszystkie państwa członkowskie powinny promować bez dyskryminacji. Instrumenty prawne odnoszą się do ważnych kwestii związanych z ochroną dzieci przed niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, takich jak: środki ochrony i pomocy dla dzieci będących ofiarami przemocy i ich rodzin, ustanawianie programów interwencyjnych, wspólne zasady proceduralne dotyczące prowadzenia postępowań przygotowawczych wobec osób, które popełniły przestępstwa, monitorowania takich osób i ich osądzania, terapia przestępców seksualnych, stworzenie bazy danych umożliwiającej rejestrację i przechowywanie informacji o przestępcach, działania na rzecz współpracy międzynarodowej w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości, a także ustanowienie mechanizmu monitorowania sposobu wdrażania przepisów przez inne organy państwowe. Obecnie na szczeblu Unii Europejskiej nie obowiązują jednolite ramy prawne, do których państwa członkowskie mogłyby się odnieść w ramach zwalczania różnych form wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych.

4.2. Niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci może odbywać się na wiele sposobów: zarówno poza internetem poprzez wykonywanie czynności seksualnych z dzieckiem lub nakłanianie dziecka do udziału w aktach dziecięcej prostytucji, jak i w internecie, gdzie sprawcy stosują różne strategie, coraz częściej za pośrednictwem internetu. Dlatego formy niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego są niezwykle zróżnicowane; obejmują szeroki zakres praktycznych metod, mających oddziaływać na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci.

4.3. Korzystanie z internetu, technologii informatycznych i komunikacji stało się problemem na poziomie światowym nie tylko dla dzieci, ale także dla przestępców, wraz ze wzrostem liczby przypadków niegodziwego traktowania w celach seksualnych. Ochrona dzieci w internecie i poza nim jest poważnie zagrożona, co czyni ją priorytetem UE. Niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci w internecie i poza nim to jedno z najpoważniejszych przestępstw, które mogą spowodować nieodwracalną traumę z długotrwałymi konsekwencjami pod względem fizycznym, psychicznym i społecznym.

4.4. Dlatego formy niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego są niezwykle zróżnicowane; obejmują szeroki zakres praktycznych metod, mających oddziaływać na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci. Czynnikiem ryzyka dla bezpieczeństwa w internecie i poza nim są izolacja społeczna, brak wsparcia ze strony rówieśników i mentorów, dłuższy czas spędzony w internecie, lęk, stres i niepełnosprawność.

4.5. Choć wykorzystywanie seksualne w internecie może dotknąć każde dziecko w dowolnym miejscu, inne formy wykorzystywania seksualnego wydają się być powiązane z grupami dzieci i młodych ludzi, których doświadczenia życiowe czynią je osobami szczególnie narażonymi; obejmuje to przebywanie w placówce opiekuńczej, „zaginięcie” lub ucieczkę z domu lub placówki, niepełnosprawność intelektualną lub fizyczną, historię przypadków niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub zaniedbania, nadużywanie alkoholu lub narkotyków, brak zaangażowania w edukację, niską samoocenę i przedstawienie przez rówieśników starszym mężczyznom dopuszczającym się wykorzystania.

4.6. Niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci może mieć również miejsce w rodzinach, co stawia organy ścigania przed dodatkową trudnością, ponieważ w postępowaniu karnym członkowie rodziny mają prawo do odmowy zeznań. System zgłoszeń alarmowych mógłby zarówno wzmocnić zapobieganie, jak i ułatwić ściganie przestępstw.

4.7. Istnieją poważne przesłanki wskazujące na wzrost liczby przypadków niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, szczególnie w odniesieniu do materiałów udostępnianych i rozpowszechnianych w sieci widocznej oraz w sieciach peer-to-peer, ale także w związku z aktywnością na forach w sieci darknet.

4.8. Niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych w cyberprzestępczości uważa się za obciążone wysokim ryzykiem wykrycia przestępstwa. Dzieci, zwłaszcza z niepełnosprawnościami, są jedną z najbardziej zagrożonych grup społecznych ze względu na niewystarczające doświadczenie społeczne, wysoki poziom aktywności w zakresie komunikacji oraz powszechnie dostępne technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT).

4.9. Czynniki decydujące o niegodziwym traktowaniu dzieci w celach seksualnych mają charakter społeczny i technologiczny. Rozwojowi pornografii dziecięcej sprzyja szereg uwarunkowań, szybki rozwój technologiczny, anonimowość, którą zapewnia cyberprzestrzeń, oraz niski koszt zużytych zasobów. Do czynników tych zalicza się czynniki ogólnooświatowe (mega-środowisko), czynniki makrośrodowiskowe (głównie charakterystyczne dla krajowego poziomu makrośrodowiska) oraz czynniki mikrośrodowiskowe, które są charakterystyczne dla konkretnych osób, których prawa są łamane.

4.10. Wirtualna pornografia dziecięca to obrazy generowane komputerowo (CGI), rysunki, obrazy i kreskówki przedstawiające dzieci w kontekście seksualnym. Należy zauważyć, że „wirtualna pornografia dziecięca” i „pseudofotografie”, zwane także „obrazami przekształconymi techniką morfingu”, to nie to samo.

4.11. Usunięcie treści zawierających pornografię dziecięcą ze źródła jest często niemożliwe, jeśli oryginalne materiały nie znajdują się w krajach UE. Dlatego też konieczne jest podejmowanie aktywnych działań w celu usunięcia takich treści i zatrzymania osób odpowiedzialnych za tworzenie, rozpowszechnianie i pobieranie obrazów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych.

4.12. Najbardziej zagrożone wykorzystywaniem seksualnym są dzieci przebywające w placówkach opiekuńczych i dzieci z niepełnosprawnościami. Dzieci z niepełnosprawnościami, w szczególności te z niepełnosprawnością umysłową, w tym intelektualną i psychospołeczną, mogą w ograniczonym stopniu rozumieć sygnały społeczne i interakcje społeczne, co czyni je bardziej podatnymi na praktyki uwodzenia i wykorzystywania seksualnego. Do przeciwdziałania tym zagrożeniom niezbędna jest gęsta sieć kontroli.

Bruksela, dnia 10 lipca 2024 r

Oliver RÖPKE

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego